

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders**Openbare besluitenlijst**

Zaaknummer: 34258-2024

Medewerker	:	Geke Kosse
Team	:	Ruimte en Samenleving
Datum	:	9 januari 2025
Portefeuillehouder	:	wethouder Marcel Blind

BIJLAGEN: ☒ Kaartjes Netcongestie
AFSTEMMING MET ☒ anders, nl. MT en Woningbouwregisseur
☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP Netcongestie

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Kennis te nemen van de problematiek rond netcongestie
2. Een Plan van Aanpak te ontwikkelen met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsplan om tijdig te kunnen schakelen op de problematiek rond netcongestie en hierin samenwerking te zoeken met de gemeente Deventer
3. De inzet van capaciteit voor het opstellen van het Plan van Aanpak en het Uitvoeringsplan te dekken uit de CDOKE-middelen (10.000,-) en Klimaatmiddelen (20.000,-)

SAMENVATTING

De problematiek rond netcongestie wordt voor Olst-Wijhe steeds urgenter en daar moet de gemeente moet zich op voorbereiden. De huidige problematiek ligt bij de prioriteitstelling van de aansluiting op woningen. Dit heeft bijvoorbeeld gevolgen voor reconstructieprojecten en de ambities voor duurzame opwek van energie. Deze projecten kunnen hierdoor worden vertraagd in de uitvoering. Voor de korte en langere termijn kan de problematiek urgent worden als we bijvoorbeeld denken aan de aansluiting van inbreidingslocaties en de toekomstige bedrijven op nieuwe bedrijventerreinen. Om de problematiek rond netcongestie tijdig te tackelen is besloten een Plan van aanpak netcongestie te ontwikkelen met een Uitvoeringsplan.

AANLEIDING

Congestie is de daadwerkelijke overbelasting van de componenten in het elektriciteitsnet. Dit kan plaatsvinden op het laag-, midden- en hoogspanningsnet, dus bij de distributienetbeheerders (DSO; onder andere Alliander, Stedin, Enexis), maar ook bij de transportnetbeheer (TSO; TenneT).

Een betere, maar minder gangbare term voor het capaciteitsprobleem van het stroomnetwerk is transportschaarste, oftewel schaarste van de transportcapaciteit voor stroom. Die komt in twee smaken: transport schaarste voor leveren of voor terug leveren.

De oorzaak van netcongestie is dat de groei van duurzame elektriciteitsopwekking en de groei van de elektriciteitsvraag veel sneller gaan dan voorzien. De opwek is gedecentraliseerd, naar plekken waar het stroomnetwerk zwak of afwezig is, zoals het platteland en de zee. Duurzame opwek, met name zonne-energie, is onevenwichtiger dan opwek in energiecentrales. Het netwerk moet meer pieken verwerken. De rijksoverheid heeft niet tijdig gestuurd op opschaling en versnelling van netuitbreiding. De urgentie was onvoldoende zichtbaar. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de netbeheerders ook niet aan de alarmbellen hebben getrokken. De ACM (Autoriteit Consument & Markt) bepaalde dat netwerkbedrijven alleen investeringen mochten doorberekenen waarvan vooraf zeker was dat ze noodzakelijk waren.

Binnen Olst-Wijhe zien we dat de problematiek steeds urgenter wordt en daar moet de gemeente zich op voorbereiden (zie bijlage) De huidige problematiek ligt bij de prioriteitstelling van de aansluiting op woningen. Dit heeft bijvoorbeeld gevolgen voor reconstructieprojecten en de ambities voor duurzame opwek van energie. Deze projecten kunnen hierdoor worden vertraagd in de uitvoering. Voor de korte en langere termijn kan de problematiek urgent worden als we bijvoorbeeld denken aan inbreidingslocaties en de toekomstige bedrijven op nieuwe bedrijventerreinen. Om de problematiek rond netcongestie tijdig te tackelen wordt voorgesteld in 2025, voordat het verzwaringsprogramma van Enexis in 2026 in onze gemeente wordt opgestart, een plan van aanpak op netcongestie te ontwikkelen met een uitvoeringsplan. Het plan van aanpak moet helder maken aan welke knoppen we kunnen draaien en welke (alternatieve) scenario's afgewogen kunnen worden, zoals fasering of het ontwikkelen van zelfvoorzienende wijken. We moeten uiteindelijk keuzes maken in prioritering en technieken.

Wat hebben we al gedaan:

We hebben inmiddels een samenwerkingsovereenkomst getekend met Enexis. Deze moet verder uitgewerkt worden naar een nadere overeenkomst (NOK). Daarnaast is een beeld gevormd waar ruimte is (snippergroen) voor trafohuisjes om uitbreiding van het netwerk te kunnen creëren.

BEOOGD RESULTAAT

Het thema netcongestie is integraal geborgd binnen de organisatie en in 2025 ligt er een Plan van aanpak netcongestie met een bijbehorend Uitvoerinsplan.

KADER

Energietransitie (elektrificatie van ons energiesysteem)

Warmtetransitie

Energievisie van de provincie (concept)

Investeringsprogramma Enexis

Prioriteringsmatrix projecten

Bestuurlijke focus op wonen

ARGUMENTEN VOOR

- Op dit moment ontbreekt ons het overzicht en de kennis van alle projecten die mogelijk een relatie hebben met netcongestie. Daarnaast ontbreekt ons de specifieke kennis van netcongestie en de mogelijke oplossingen die er zijn om met deze problematiek om te gaan.
- Onze projectenmatrix en de daarin aangebrachte prioritering gaat beïnvloed worden door de netcongestie, het is van belang aan de voorkant voldoende kennis te ontwikkelen om goede afwegingen te kunnen maken.
- Hiermee kunnen we onrust voorkomen in de samenleving voordat het ons overvalt. Daarbij kan mogelijk een link gelegd worden met het "crisisteam" om bijvoorbeeld vast te leggen welke objecten prioriteit hebben bij een black out.

- Op dit moment beschikken we over CDOKE-middelen en Klimaatmiddelen die we hier voor kunnen inzetten
- Inzet op energiebesparing (preventie), het voorkomen van hittestress zorgt er voor dat we aan de achterkant netverzwaring tegen hoge maatschappelijke kosten kunnen voorkomen
- We denken aan een gelaagd Uitvoeringsprogramma, op verschillende schaalniveaus (individuele bewoners, bedrijven, gemeente, Enexis) wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om oplossingen te bieden aan het probleem netcongestie
- Omdat de gemeente Deventer ons een paar stappen voor is op organisatorisch vlak en op het gebied van oplossingen rond het thema netcongestie is het raadzaam samenwerking te zoeken met onze buurgemeente
- Als we niets doen dan overkomt het ons en hebben we geen invloed kunnen uitoefenen, dit zal consequenties hebben voor de samenleving

ARGUMENT TEGEN

- We moeten kosten maken voor het opstellen van een Plan van aanpak en Uitvoeringsplan
- Inzet van ambtelijke capaciteit dat mogelijk ten koste gaat van andere projecten.

RISICO'S

Beeldvorming: kan onrust veroorzaken in samenleving

Tackelen: voldoende aandacht besteden aan externe communicatie

FINANCIËN

Kosten opstellen Plan van Aanpak en Uitvoeringsplan à € 30.000,- kunnen gedekt worden uit deels de CDOKE-middelen U6.723.01.02.18 (10.000,-) en deels de Klimaatmiddelen U6.723.01.02.00 (20.000,-). In het Plan van Aanpak wordt een financiële paragraaf opgenomen waarin de benodigde middelen voor de uitvoering worden geraamd. Deze bedragen zijn nu nog moeilijk in te schatten, het is afhankelijk van de scenario's die worden gekozen.

DUURZAAMHEID

Dit voorstel geeft ruimte aan maatregelen op het gebied van energietransitie en beperking van de CO₂-uitstoot.

PARTICIPATIE

In het Plan van Aanpak wordt een participatieplan opgenomen om interne collega's en -externe stakeholders te betrekken bij het Uitvoeringsprogramma.

COMMUNICATIE

Website: pagina aanmaken met informatie en link naar Enexis

Intern communiceren op Intranet en uw besluit toelichten in een nieuwsbrief aan de raad

PLANNING EN UITVOERING

Wanneer u instemt met het voorstel wordt een Plan van Aanpak en een daaraan gekoppeld Uitvoeringsplan opgesteld. De planning is om voor 1 oktober 2025 het Plan van Aanpak vastgesteld te hebben.